

27.02.2024

Asia/8

§ 46

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Jenni Hjeltin toivomusponnosta koskien kaupungin ja järjestöjen välisen yhteistyön tiivistämistä maahanmuuttajataustaisten perheiden parissa

HEL 2023-010508 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Jenni Hjeltin kaupungin ja järjestöjen välisen yhteistyön tiivistämistä koskevasta toivomusponnosta seuraavan lausunnon:

”Toivomusponnossa edellytetään selvitettävän kaupungin ja järjestöjen välisen yhteistyön tiivistämistä maahanmuuttajataustaisten perheiden parissa.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla sekä toimialojen kesken tehdään jo nyt paljon yhteistyötä useiden järjestöjen kanssa maahanmuuttajataustaisten perheiden hyväksi.

Helsingin hyvinvointisuunnitelman 2022–2025 mukaan hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kaupungin eri toimialojen yhteistyössä toteuttamaa yksilöihin, perheisiin, yhteisöihin, väestöön ja näiden elinympäristöihin kohdistuvaa toimintaa. Tärkeitä kumppaneita ovat kolmannen sektorin toimijat sekä kaupunkilaiset. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 6 §:n mukaan ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä on kunnalla. Kunnan on myös edistettävä hyvinvoinnin ja terveydenedistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia.

Hyte-työn (hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen) tavoitteena on ehkäistä hyvinvointi- ja terveyseroja, syrjäytymistä sekä yksinäisyyttä. Tätä työtä toteutetaan yhteistyössä kaupungin eri toimialojen ja kumppaneiden kanssa. Lapsiystävällinen kunta -malli on osa hyte-työtä. Mallin tavoitteena on lisätä lasten ja nuorten osallisuutta arjessa. Lapsiystävällinen kunta -työssä ovat mukana kaikki kaupungin toimialat ja kaupunginkanslia. Bloomberg-Harvard City Collaboration -ohjelman tavoitteena on parantaa lasten ja nuorten turvallisuuden kokemusta. Yhtenä toimenpiteenä on monikielisen viestinnän ja vuorovaikutuksen lisääminen moninaisten huoltajien kanssa. Tavoitteena on löytää ennaltaehkäisevän työn malleja ja ratkaisuja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Alueen järjestöt ja yhdistykset ovat mukana yhteistyössä.

Kestävän kasvun hanke ja järjestöyhteistyö

Kestävän kasvun hankkeen puitteissa Helsingissä kehitetään ja otetaan käyttöön hyte-palvelukonsepti. Mallilla pyritään lisäämään kunta-laisten hyvinvointia ja terveyttä sekä tukemaan niitä edistävien palvelujen löytämistä silloin, kun palvelutarpeet koskevat ensisijaisesti muuta kuin sosiaali- tai terveydenhuollon palvelujen tarvetta, kuten kulttuuri- tai liikuntapalveluja tai osallisuutta edistäviä järjestötoimintoja. Kehittämistyö aloitetaan haavoittuvassa asemassa olevista väestöryhmistä, kuten ulkomaalaistaustaisista henkilöistä, jotka tarvitsevat erityistä tukea. Matalan kynnyksen hyte-palvelujen saatavuutta parannetaan muun muassa kehittämällä hyte-palvelutarjotin, joka on verkkosivu, jolle kootaan kunnan ja kolmannen sektorin hyte-palveluja ja -toimintaa.

Osana Kestävän kasvun hanketta luodaan myös maahan muuttaneiden palvelujen toimintamalli, jossa kehitetään toimintamallien rajat ylittävää yhteistyötä maahan muuttaneiden palvelukokonaisuuden osalta ja luodaan rakenteita moniammatilliseen työskentelyyn ja konsultaatiokäytänteisiin. Tavoitteina on jäsentää ja kuvata maahan muuttaneiden palvelujen kokonaisuus lakimuutokset huomioiden, määrittellä monialaisen työskentelyn rakenteet, käynnistää niiden mukainen toiminta ja laajentaa käytössä olevia menetelmiä. Palvelujen toimintamallien kehittämiseen sisältyy lähtökohtaisesti aina yhteistyö järjestöjen kanssa.

Järjestöyhteistyö perhe- ja sosiaalipalveluissa

Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla tehdään järjestöjen kanssa yhteistä kehittämistyötä, ohjataan asiakkaita järjestötoiminnan pariin, tiedotetaan järjestöjen toiminnasta, osallistutaan erilaisten maahanmuuttajataustaisia henkilöitä tukevien hankkeiden ohjausryhmiin sekä tuetaan järjestöjä järjestöavustuksin. Lisäksi perhekeskusten tiloissa toteutetaan erilaisten maahanmuuttajajärjestöjen toimintaa.

Itä-Helsingissä on toiminut useiden vuosien ajan monikulttuurinen verkosto, joka keskittyy lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin. Verkostoon kuuluu muun muassa perhe- ja sosiaalipalvelujen sekä perhekeskusten toimijoita sekä useita järjestötoimijoita. Monikulttuurisuus on verkoston toiminnan painopisteenä. Helsingissä toimii myös lukuisia säännöllisesti kokoontuvia pienalueverkostoja, jotka vahvistavat yhteistyörakenteita alueellisten toimijoiden välillä, mukaan lukien maahanmuuttajien parissa toimivat järjestöt.

Nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön maahan muuttaneiden erityispalveluissa koordinoidaan asiakkaan tarpeen mukaisia palveluja ja tuotetaan tarvittavia toimenpiteitä yhteistyössä muun muassa muiden viranomaisten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Kaiken toiminnan periaatteena on asiakkaan omatoimisuuden tukeminen ja yhteis-

kunnallisen osallisuuden vahvistaminen. Myös maahan muuttaneiden erityisryhmien sosiaalityön moniammatillisessa tiimissä tehdään yhteistyötä pääkaupunkiseudulla paperittomien kanssa toimivien kolmannen sektorin toimijoiden kanssa ja Länsi-Uudenmaan sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueiden paperittomien palvelujen kanssa.

Perhesosiaalityön ja lapsiperheiden palvelutarpeen arvioinnin ja tuen yksikössä tehdään yhteistyötä Aseman Lasten ja Suomen pakolaisavun Sawian-hankkeen kanssa. Hanke on vierailut esihenkilökokouksessa ja alueellisissa toimipisteissä. Asiakkaina olevia lapsia ja perheitä on ohjattu hankkeen piiriin. Osana lapsiperheiden palvelutarpeen arvioinnin tiimejä toimivat myös etsivän työn sosiaaliohjaajat, jotka työskentelevät tiiviissä yhteistyössä järjestöjen kanssa maahanmuuttajataustaisten lasten ja perheiden parissa.

Vammaisten sosiaalityö tekee yhteistyötä vammaisten maahanmuuttajien tukikeskus Hilman kanssa, joka tarjoaa asiakkailleen neuvontaa, ryhmätoimintaa ja ohjaa muiden vammaisjärjestöjen pariin.

Maahanmuuttajataustaisten nuorten monialainen toimintamalli

Vuoden 2023 loppupuolella aloitettu maahanmuuttajataustaisten nuorten monialainen toimintamalli jatkuu kesäkuuhun 2025 saakka. Malli tarjoaa tukea maahanmuuttajataustaisille, jo lastensuojelun asiakkaana oleville ja vakavassa syrjäytymisriskissä oleville nuorille ja heidän perheilleen. Toimintamallia kehitetään ja toteutetaan yhteistyössä lastensuojelun, Nuorten päihdepalvelu Pysäkin sekä nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön kanssa. Pilottivaiheen hanke on osa Kestävän kasvun ohjelmaa, jonka yhtenä tavoitteena on sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuuden vahvistaminen ja kustannusvaikuttavuuden lisääminen. Rahoitus saadaan EU:n kertaluonteisesta elpymisvälineestä (Next Generation EU).

Toimintamalli korostaa asiakkaan osallisuutta ja heidän verkostojensa ottamista mukaan työskentelyyn. Myös kolmannen sektorin toimijat otetaan mukaan kumppaneiksi huomioiden asiakkaiden yksilökohtaiset suunnitelmat ja tarpeet. Toimintamallin monialainen tiimi on arvioinut tärkeiksi järjestöyhteistyökumppaneiksi esimerkiksi Suomen somialaisten liitto ry:n, Irakin naisten yhdistys ry:n, Suomi-Syyria ystävyysseuran, Familia ry:n, Africa Care ry:n, SDO:n Toimintakeskus Sovinnon, Monika-naiset liiton, Vamos Mieli-toiminnan, Yeesi ry:n Muudi-hankkeen, Loisto settlementin Tyttöjen ja Poikien talot, Aseman lapset ry:n toiminnot, Samha ry:n ja Mieli ry:n maahanmuuttajayhteisöihin suunnatun Re-Map-projektin. Projektin edetessä maahanmuuttajajärjestöjä tullaan kutsumaan lastensuojelun palveluihin liittyvän stigman ja epäluottamuksen vähentämiseen liittyvään yhteiseen keskusteluun.

Monialainen toimintamalli on lisäksi jäsenenä verkostoissa, kuten EHYT ry:n ylläpitämässä Hadiya-verkostossa ja THL:n koordinoimassa PALOMA-verkostossa. Nämä verkostot tukevat maahanmuuttajien mielenterveys- ja päihdeongelmien parissa työskenteleviä toimijoita ja mahdollistavat tiedonjaon sekä yhteistyön lisäämisen avun tarjoajien kesken.

Johtopäätökset

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että palvelujen toimintamallien kehittämiseen sisältyy lähtökohtaisesti aina yhteistyö järjestöjen kanssa. Maahanmuuttajajärjestöjen ja -yhteisöjen kanssa tehdään sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla säännöllistä yhteistyötä, mutta sitä voidaan vielä lisätä ja tiivistää. Maahanmuuttajataustaisten nuorten monialaisessa toimintamallissa yhteistyö kolmannen sektorin kanssa on keskeinen osa työskentelyä ja siihen panostetaan enenevässä määrin projektin edetessä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Helsingin kaupungin ja järjestöjen välinen yhteistyö maahanmuuttajataustaisten perheiden hyväksi parantaa palvelujen saatavuutta ja tarjoaa kulttuurisensitiivistä tukea, mikä voi edistää oikea-aikaisen ja oikein kohdennetun avun ja tuen saamista lapsille ja perheille. Yhteistyö kaupungin ja järjestöjen kanssa luo mahdollisuuksia tiedonjakoon ja resurssien yhdistämiseen, mikä tehostaa palvelujen tarjoamista maahanmuuttajataustaisille perheille.

Järjestöyhteistyö, monialaiset toimintamallit, verkostoituminen ja matolan kynnyksen palvelujen kehittäminen parantavat palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta sekä lisäävät lasten ja perheiden mahdollisuuksia osallisuuteen ja tuen saantiin. Muun muassa hyte-työn ja kestävän kasvun hankkeen toimenpiteiden kautta pyritään ehkäisemään hyvinvointi- ja terveyseroja, mikä tukee tasa-arvon edistämistä. Yhteistyö eri toimijoiden välillä ja monikielisen viestinnän lisääminen voivat lisätä tietoa saatavilla olevista palveluista ja sitä kautta lisätä lasten ja nuorten turvallisuuden kokemusta. Maahanmuuttajataustaisten nuorten toimintamalli erityisesti lastensuojelun asiakkaille suunnattuna tukee syrjäytymisriskissä olevia nuoria muun muassa parantamalla palvelujen saatavuutta. Toimintamallien kehittäminen yhteistyössä maahanmuuttajajärjestöjen kanssa auttaa varmistamaan, että lasten ja perheiden kulttuuritaustat otetaan huomioon palveluja suunniteltaessa.”

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

27.02.2024

Asia/8

Vastaehdotus 1:

Jäsen Mikko Paunio: Lisätään Järjestöyhteistyö sosiaali- ja terveystal-veluissa -otsikon alaisen toiseksi viimeisen kappaleen ensimmäisen lauseen loppuun: "jonka tarkoituksena on varhaisella puuttumisella ennaltaehkäistä nyt nopeasti lisääntyviä väkivalta- ja rikoskierteitä sekä jengiytymistä ja radikalisoitumista."

Lisätään Maahanmuuttajataustaisten nuorten monialainen toimintamalli -otsikon alaisen toisen kappaleen toiseksi viimeisen lauseen loppuun: "jonka rahoittaa EU ISF – Sisäisen turvallisuuden rahasto ajalle 2023–2025 ja jonka tarkoitus on ehkäistä radikalisoitumista."

Lisätään Maahanmuuttajataustaisten nuorten monialainen toimintamalli -otsikon alaisen toisen kappaleen viimeisen lauseen loppuun: "jolla pyritään ennaltaehkäisemään nopeasti lisääntyvää väkivaltaista lasten ja nuorten rikollisuutta."

Kannattaja: jäsen Maaret Castrén

Vastaehdotus 2:

Jäsen Mikko Paunio: Poistetaan Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi -otsikon alaisesta ensimmäisestä kappaleesta sana kulttuurisen-sitiivisyys. On woke-poliittisesti latautunut sana, jonka ei soisi kuuluvan viranomaisslangiin. Sanan käyttö johtaa silmien ummistamiseen.

Kannattaja: jäsen Laura Korpinen

Vastaehdotus 3:

Jäsen Mikko Paunio: Lisätään Johtopäätökset-otsikon alaisen ensimmäisen lauseen loppuun: "joka on nyt tärkeää maahanmuuttajalasten vakavan oireilun nopeasti lisääntyessä."

Kannattaja: jäsen Laura Korpinen

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestyksien tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Mikko Paunio)

Jaa-äännet: 7

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Kati Juva, Björn Månsson, Johanna Nuorteva, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

27.02.2024

Asia/8

Ei-äänet: 6

Maaret Castrén, Laura Korpinen, Matti Niiranen, Nea Nättinen, Mikko Paunio, Daniel Sazonov

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 7 - 6.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Mikko Paunio)

Jaa-äänet: 11

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Maaret Castrén, Kati Juva, Björn Månsson, Matti Niiranen, Johanna Nuorteva, Nea Nättinen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Ei-äänet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 11 - 2.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 3 (jäsen Mikko Paunio)

Jaa-äänet: 11

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Maaret Castrén, Kati Juva, Björn Månsson, Matti Niiranen, Johanna Nuorteva, Nea Nättinen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Ei-äänet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 11 - 2.

27.02.2024

Asia/8

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Viivi Väänänen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 09 310 42303
viivi.vaananen(a)hel.fi
Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 09 310 64489
leena.luhtasela(a)hel.fi
Saila Nummikoski, lastensuojelun johtaja, puhelin: 09 310 43439
saila.nummikoski(a)hel.fi
Terhi Pippuri, perhepalvelujen johtaja, puhelin: 09 310 46012
terhi.pippuri(a)hel.fi
Marianne Neijonen, järjestökoordinaattori, puhelin: 09 310 29263
marianne.neijonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Hjelt Jenni, toivomusponssi, Kvsto 16.8.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Jenni Hjeltin toivomusponnosta koskien kaupungin ja järjestöjen välisen yhteistyön tiivistämistä maahanmuuttajataustaisten perheiden parissa.

Lausuntoa on pyydetty 1.3.2024 mennessä. Toivomusponteen on pyydetty myös kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Viivi Väänänen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 09 310 42303
viivi.vaananen(a)hel.fi
Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 09 310 64489
leena.luhtasela(a)hel.fi
Saila Nummikoski, lastensuojelun johtaja, puhelin: 09 310 43439

27.02.2024

Asia/8

saila.nummikoski(a)hel.fi
Terhi Pippuri, perhepalvelujen johtaja, puhelin: 09 310 46012
terhi.pippuri(a)hel.fi
Marianne Neijonen, järjestökoordinaattori, puhelin: 09 310 29263
marianne.neijonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Hjelt Jenni, toivomusponssi, Kvsto 16.8.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 13.02.2024 § 34